

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 19. šte. „Slov. Gospodarja“.

1887.

12. maja.

143.

Poziv do katoličanov Lavantinske škofije. *)

Po vsem svetu nastaja med katoličani veselo gibanje, in vsepovsodi pripravlja se sv. katoliška cerkev, da slovesno obhaja prečastni den, ki ga redko kedaj doživijo njeni najvišji pastirji, pa daje prav zato vsem zvestim sinovom svete cerkve priliko in nalaga dolžnost, naj damo prav ta den sijajno znamenje ljubezni in vdanosti svoje onemu, kojega imenujemo svojega svetega Očeta.

V misli imamo zlato mešo, ki jo bodo naš sveti Oče, Leon XIII. dne 31. decembra t. l. obhajali.

Bili pa so katoličani na Laškem, in sicer v mestu Boloniji, ki so prvi sprožili misel, da se mora zlata meša svetega Očeta obhajati tako veličastno, kakor svet že zdavnej takó yelikanske svečanosti ni videl. V ta namen osnovali so posebni odbor najveljavnejših mož, naj bi zopet po drugih deželah katoličane za enako misel vnemal in vabil na delo, da postanejo priprave za zlato mešo enotne in se z združenimi močmi dosežejo toliko sijajnejši vspehi. — Vsled tega vabila začeli so se snovati tudi po drugih deželah in tudi v našem cesarstvu enaki odbori, katere so dotični preč. škofje potrdili, blagoslovili in pooblastili, v tej zadevi prirediti vse potrebno.

Pred kratkimi dnevi so tudi naš milostljivi knez in škof v posebnem pastirskem listu povabili nas vse k vdeležbi papeževe zlate meše, ter so ob enem napovedali, da se snujeta tudi za našo škofijo dva enaka odbora — moški namreč in ženski — z enakim namenom in z enakim pooblastilom.

Ta dva odbora, kakor ju kažejo podpisana imena, sta se slednje dni dejansko ustanovila in prevzela skrb, buditi posamezne, dajati potrebne poduke in nasvete, zbirati darove, občeovati z osrednjim odborom v Beču, ter prirediti vse potrebno, da se tudi v naši škofiji dosežejo četeri nameni, v pastirskem listu podrobnejše naznanjeni, namreč: zdatni mešni stipendij za sv. Očeta; — častni doneski za Vatikansko razstavo; — obilna udeležba božje poti v Rim; — popis in čestitke vseh dobrodelnih družb naše škofije.

Preljubljani bratje in sestre v Kristusu vseh stanov, vsakega poklica in vsake starosti!

*) Le-ta poziv je izšel sicer posebej, vendar pa ga priobčimo, ker se nam zdi važen tudi za naše bralce.

sprejmite tedaj s tem dopisom srčni in presrečni pozdrav podpisanih dveh odborov.

V ljubezni podajmo si roke, v molitvi povzdignimo srce k Bogu, od katerega pride vsak dober dar, zbučajmo in navdušajmo drug drugega, združimo moči in sijajno pokažimo svetu Bogu na čast in naši škofiji na slavo, da v sinovski ljubezni do sv. Očeta za nikom ne zaostajamo, in da se v vdanosti do apostolskega sedeža katoliške edinosti od nikogar prekositi ne damo. Vse tudi najmanjše darove v denarji in v drugih predmetih bodo podpisani odborniki hvaležno sprejemali in dalje odraščali in ob svojem času drage volje posredovali za one, ki se bodo vdeležiti želeli božje poti v Rim.

Na delo tedaj, bratje in sestre v Kristusu! Božji blagoslov bode gotovo z nami.

V Mariboru, dne 9. aprila 1887.

Moški odbor: Hugo Veriand princ Windischgraez, c. kr. komornik, predsednik. Fran Kosar, stolni korar, predsednikov namestnik. Lovro Herg, stolni korar, blagajnik. Dr. Ivan Križanič, stolni korar, tajnik.

Odborniki: Leopold, knez Salm-Reiferscheid, c. kr. komornik. Henrik grof Desenfans d' Avernas, c. kr. komornik. Grof Ivan Zabeo, komornik Njih Svetosti. Konrad pl. Wassitsch, c. kr. ministerijalni svetnik v pokoju. Matija Modrinjak, prošt. Dr. Guido Srebe, odvetnik. Fran Bindlechner, ključar stolne cerkve. Silv. Fontana, ključar predmestne fare M. B. Josip Krulec, c. kr. okr. glav. tajnik v pokoju, načelnik konference sv. Vincenca v stolni fari. Jakob Bancalari, c. kr. kresijski tajnik v pokoju, načelnik konference sv. Vincenca v predmestni fari sv. Magdalene. Martin Kaiser, posestnik v Ptuju. Josip Ornik star., posestnik v Ptuju.

Ženski odbor: Kristina kneginja Salm-Reiferscheid, roj. grofinja Spiegel-Diesenberg, predsednica. Olga baroninja Hein, rojena grofinja Apraxin, predsednice namestnica. Marija Schindler, blagajnica. Terezija Pöschl, perovodja. Odbornice: Kristijana princesinja Windischgraez, roj. kneginja Auersperg. Marija grofinja Nugent, roj. mejna grofinja Pallavicini. Leonija grofinja Sermage, roj. grofinja Arco. Bianca Adamovich, roj. grofinja Wickenburg. Ida baroninja Moskon, roj. baroninja Ožegović. Herziliya baroninja Wittenbach, roj. baroninja Bourguignon. Pia grofica Zabeo, Katarina Pachner,

bor ter mu je sitno delo naložil, naj prevdarja, kje da bi se dalo kaj prihraniti v drž. stroških. Doslej pa še nismo zapazili sledu njegovega dela, vendar pa klice že veliko število državnega denarja iz papirja dovolj, da je državi sila treba biti varčni.

Državni zbor, njegova sestava in pravice.

(Dalje.)

Ako razdelimo vse poslance po gori omejenih štirih skupinah, dobimo te-le številke: Veliko posestvo pošilja na Dunaj 85 zastopnikov, mesta in trgi 115, trgovinske zbornice 22, kmečke občine pa 131. Akoravno je v Avstriji kmetov največ, imajo le 16 poslancev več kakor mestjani in tržani. Vsi drugi stanovi imajo skupaj 222 zastopnikov, torej veliko več, kakor kmečke občine.

To prihaja od tod, ker ima pri drugih stanovih vsak poseben volilec, ki le 5 fl. davka plačuje, pravico voliti poslanca neposredno, kmečki posestniki pa morajo voliti le posredno t. j. morajo voliti še le volilne može, kateri potem gredo volit poslanca. Na 500 kmečkih posestnikov pride samo eden volilen mož. Občina, ki plačuje n. pr. 2000 gld. davka, nima tukaj večje pravice, kakor eden sam tržan ali meščan, ki plačuje le 5 gld. Vsakdo vidi, da tukaj pravice niso enakomerno razdeljene bremenom.

Ali vsaka dobra stvar more imeti napake, te se morajo pa popraviti. Tako je tudi z volilno postavo. Naši možje se napirajo na to, da bi popravili to postavo na korist kmečkim občinam. Kmetje torej, ki svoje može volijo, sami sebe podpirajo. Volitve, v katerih si kmečki posestniki izbirajo volilnih mož, imenujejo se prvotne volitve. Da so volilni možje vrli in zanesljivi, za to morajo skrbeti prvotni volileci.

Volijo se poslanci na 6 let. Ko se prvičkrat v tej šestletni dobi snidejo na Dunaju, zberejo se v cesarski prestolni dvorani. Na desno pred prestol se vstopijo udje gosposke zbornice, na levo pa udje spodnje hiše. Cesar pridejo obdani od nadvojvodov in ministrov se vsedejo na prestol ter berejo prestolni govor. V njem se navadno pohvalno izrečejo o delavnosti zbora v pretekli dobi, ter naznanijo, kak posel čaka poslance v novi dobi. V času pa se prestolni govor predbere v zbornici in to po ministru. Vendar pa mora govor podpisan biti od cesarja.

Od kraja je najstarejši poslanec predsednik zboru. Zatem se potrdijo volitve posameznih poslancev. To se zgodi ali kmalu v zboru, ali pa se zadeva izroči posebnemu odboru, ki se imenuje „legitimacijski“ odbor.

Zbirajo se poslanci v lepi novi hiši, katera se je postavila l. 1883. Deli se ta palača

v dva glavna dela. Na eni strani je gosposka zbornica, na drugi pa zbornica poslancev. Razven dveh velikih dvoran, odločenih za javne seje, je v njej še tudi mnogo manjših, kjer se shajajo razni odbori, klubi itd., ali kjer imajo pisarne, knjižnice itd.

Ko se volitve poslancev potrdijo, voli se predsednik in dva podpredsednika. Ti trije sedsedejo potem prirejene jim sedeže. Sedež predsednika je v sredi. Temu nasproti pa so sedeži poslancev v polukrogu; zadnji so višji od prvih. Med predsednikovo mizo in med sedeži poslancev je miza „stenografov“ za osem oseb. Ti sproti zapisujejo vse, kar se v zboru govori. Ono, kar so zapisali, se potem prepiše in tiska. ter se zove „stenografični“ zapisnik. Ob desnici predsednika sedijo v zbornici Slovani: Slovenci, Čehi in Poljaki. Proti levisi predsednika sedijo liberalci, t. j. oni, ki bi drugim le gospodovali radi, ne pa, da bi enaki bili z drugimi. K njim spada veliko Nemcev, Judov, pa tudi slovanskih odpadnikov. Vsi so večidel nasprotniki svete katoliške cerkve in Slovanov. Med temi so tudi poslanci iz naših mest in trgov, n. pr. Ausserer, Foregger itd. Nekako v sredi med desničarji in levičarji pa sedijo „konservativni“ Nemci, t. j. taki, ki hočejo, naj imajo v Avstriji vsi narodi enake pravice, naj se pa tudi katoliški cerkvi da in pusti, kar je njenega. Konservativni Nemci in Slovani imajo zdaj v državnem zboru večino proti liberalcem.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Redkev, okusna hrana.

Dobra je redkev, pa tudi zdrava, zato jo ima rad gospod na mizi, pa tudi kmet, se vé, da to le v pravi meri in le bolj za priboljšek drugi, tečniši jedi.

Pri nas ni ne vrta, da je nima in največkrat tudi v obeh vrstah, v katerih je redkev za rabo. Redkve je namreč dvoje vrst, letna in zimska. Prva se povzije po letu, druga pa po zimi in ker je lahko obojno sejati, zato se ona tudi že povsodi nahaja v obeh vrstah.

Zemlja, v katero češ saditi redkev, mora biti rahla in delati ti jo je treba precej globoko, kajti redkev rine svoje korenine precej globoko v prst. Da ljubi zemljo mokro, vendar pa toplo lego, tega se je prepričala že vsaka gospodinja, ako je videla, da ji je katero leto redkev dobro ugodila, drugo leto pa ne tako. Lehko je videla, zakaj je bilo tako eno in zakaj drugače drugo leto.

Gnoja, posebno svežega ni dobro spravljati na gredo, na katero češ kmalu redkev saditi, kajti korenje redkve bilo bi le grenko in kosmato še po vrhu. Ne eno pa ne drugo